

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Bestuursakkoord Toegankelijkheid OV	TELEFOONNUMMER	+31640106382
DATUM	08-11-2022	E-MAILADRES	aria.noorlander@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	8250031C	DOMEIN/OPGAVE	MOB
VAN	Aria Noorlander	TEAM	EOV
NUMMER PS	PS2022MM104	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk (bij afwezigheid Schaddelee)
BIJLAGE	Bestuursakkoord Toegankelijkheid OV 2022-2032		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Het openbaar vervoer (hierna: OV) is er voor iedereen. Daar hoort bij dat alle reizigers, ook als zij een beperking hebben, zelfstandig gebruik kunnen maken van het OV. Het ministerie van IenW is sinds 2020 met vervoerders, decentrale overheden, ProRail en de belangenbehartigers van mensen met een beperking in gesprek over een bestuursakkoord toegankelijkheid OV. Daarmee streeft IenW ernaar om ervoor te zorgen dat het OV in 2040 volledig toegankelijk is conform het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De provincie Utrecht (hierna: de provincie) is als concessieverlener en eigenaar en beheerder van provinciale bus- en tramhaltes verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van het Utrechtse OV-netwerk.

Met het Bestuursakkoord Toegankelijkheid Openbaar Vervoer 2022-2032 (hierna: BA Toegankelijkheid) maken partijen, waaronder de provincie, afspraken om het behaalde niveau van toegankelijkheid in het OV te behouden en te verbeteren. Doel hiervan is dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van het OV. Het BA Toegankelijkheid bevat een brede set afspraken over samenwerking (met elkaar en met mensen met een beperking), eenduidigheid en duidelijkheid in reisinformatie en toegankelijkheidsvoorzieningen, toegankelijke infrastructuur en materieel en toegankelijkheid bij innovaties. Partijen zijn daarin ambitieus: met deze afspraken streven zij ernaar om in 2032 een aanzienlijke bijdrage te hebben geleverd aan een volledig toegankelijk OV in 2040. Zij gaan ervanuit dat de uitwerking van deze afspraken al op veel kortere termijn voor de reiziger merkbaar is. De provincie verwacht zelf in ieder geval de komende jaren samen met gemeenten veel te kunnen bereiken, met name bij het verbeteren van de toegankelijkheid van haltes. Deze werkzaamheden zullen vaak meelopen met reguliere onderhoudswerkzaamheden.

Inleiding:

We werken al geruime tijd aan het toegankelijk maken van het OV. Zo is jaren geleden op initiatief en medefinanciering van de provincie ongeveer 45% van de bushaltes toegankelijk gemaakt en zijn er in de huidige concessies toegankelijke bussen, trams en reisinformatie uitgevraagd. Ook is er eind 2019 door Utrechtse gemeenten en de provincie gezamenlijk het Vervoerspact en Plan van Aanpak Vernieuwing doelgroepenvervoer en aanvullend openbaar vervoer 2019-2023 vastgesteld. Onderdeel van dit programma is het doorvoeren van

vernieuwingen in doelgroepenvervoer, het verkrijgen van een goede invulling van het aanvullend openbaar vervoer (AOV) en het verbeteren van de toegankelijkheid van het OV. Zowel als uitvloeisel van dit programma als vanuit het reguliere OV stelt de provincie in de Uitvoeringsverordening Mobiliteit subsidie beschikbaar aan wegbeheerders (gemeenten) om te investeren in toegankelijker OV. Dit onder andere door het toegankelijk maken van haltes, die in gemeentelijk beheer zijn.

Toch is er op het gebied van toegankelijkheid van het OV nog winst te behalen. Daar gaat de provincie samen met onder andere wegbeheerders (gemeenten) en consumentenorganisaties mee aan de slag en worden hierover nu inspanningsafspraken gemaakt met het ministerie van IenW, vervoerders, ProRail en consumentenorganisaties in het voorliggende BA Toegankelijkheid.

Toelichting

In het nieuwe BA Toegankelijkheid worden afspraken gemaakt hoe de partijen gezamenlijk werken aan een verdere verbetering van de toegankelijkheid in het OV. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten (Artikel 2 – Scope):

1. Partijen werken vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid aan de verbetering van toegankelijkheid van het OV.
2. Alle afspraken kunnen en zullen alleen worden uitgevoerd als de afspraak haalbaar is voor de partij die voor de uitvoering verantwoordelijk is. Op basis van proportionaliteit onderzoekt en toetst de partij de maatregel op haalbaarheid en veiligheid.
3. Indien afspraken (gedeeltelijk) niet zullen en kunnen worden uitgevoerd, zal de voor de uitvoering verantwoordelijke partij op transparante en begrijpelijke wijze het besluit uitleggen aan de bij het opstellen van het besluit betrokken (vertegenwoordigers van) mensen met een beperking.

Met de bekrachtiging van het BA Toegankelijkheid wordt afgesproken dat decentrale OV-autoriteiten voor hun gebied een uitvoeringsprogramma opstellen voor de uitwerking van artikel 5 (Borgen van ervaringsdeskundigheid), artikel 9 (Toegankelijkheid van bus-, tram- en metrohaltes), artikel 10 (Toegankelijkheid van OV-knooppunten en de openbare ruimte rondom het OV), artikel 12 (Toegankelijkheid van toiletten in treinen), artikel 13 (Toegankelijkheid van bussen), artikel 15 (Bejegening), artikel 17 (Reisassistentie) en artikel 18 (Verbreding van de scope: toegankelijkheid bij andere vormen van OV) van het BA Toegankelijkheid. In een uitvoeringsprogramma werken we uit hoe we invulling gaan geven aan bovenstaande artikelen.

Ook in de nieuwe concessies is er veel aandacht voor de toegankelijkheid van het OV.

Financiële consequenties:

Aan het besluit om het BA Toegankelijkheid aan te gaan zijn geen financiële consequenties (kosten of opbrengsten) verbonden.

De Staatssecretaris heeft toegezegd om landelijk in ieder geval eenmalig een bedrag van 10 miljoen euro vrij te willen maken als cofinanciering voor deze opgave. Na ondertekening van het BA Toegankelijkheid start het Rijk met een artikel 2 onderzoek van de Financiële-verhoudingswet. Hiermee wordt in kaart gebracht in hoeverre de uitoefening van taken of activiteiten door provincies of gemeenten wijzigen. Ook worden eventuele financiële gevolgen in kaart gebracht. Het Rijk zal, met inachtneming van een begrotingsvoorbehoud, zich committeren aan dit bestuursakkoord voor zover dat past binnen de bestaande beleidskaders en wettelijke regelingen en -procedures (artikel 4). De ambities die wij weergeven in het uitvoeringsprogramma worden mede bepaald aan de hand van de uitkomsten van het hierboven genoemde artikel 2 onderzoek en eventuele aanvullende middelen van het Rijk.

De provincie heeft vanuit de Uitvoeringsverordening Mobiliteit al een subsidiemogelijkheid voor wegbeheerders om de toegankelijkheid van het OV te verbeteren (haltes toegankelijk maken). Daarnaast zijn er voor het programma "Vernieuwing doelgroepenvervoer en aanvullend openbaar vervoer en verbetering toegankelijkheid" en het "Uitvoeringsprogramma Multimodale Knooppunten 2019-2023" middelen in de begroting gereserveerd die gebruikt worden om de toegankelijkheid van het OV te verbeteren.

Vervolgprocedure / voortgang:

In een uitvoeringsprogramma toegankelijkheid werken we uit hoe wij invulling gaan geven aan de afspraken uit het BA Toegankelijkheid.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen